

Trøgstad, 03.10.2016

Innspill fra Trøgstad Bondelag til Trøgstad kommunes arealplan

I dag utgjør dyrka mark, som er grunnlaget for all matproduksjon, enten det gjelder plante- eller husdyrproduksjon, kun tre prosent av Norges landareal. Bare 1/3 av den dyrka marka er egnet til matkornproduksjon.

Norge har svært knappe ressurser av dyrkbare arealer, som kan anses som framtidige matjordreserver. Mye av de dyrkbare arealene er skog eller myr, og det kan derfor av klimamessige hensyn være ugunstig å dyrke opp disse. Fordi Norge har så knappe ressurser av dyrkbare arealer av høy kvalitet, er det særdeles viktig å ta vare på de eksisterende arealene med dyrka mark.

Norges og verdens befolkning vil øke sterkt de kommende åra. I tillegg vil klimaendringer, som temperaturstigning og mer intens nedbør, gjøre det mer utfordrende å produsere mat, både i Norge og globalt. FNs klimapanel anslår at sviktende avlinger, som følge av klimaforandringer vil gi to (2) prosent lavere jordbruksproduksjon hvert tiår. Både befolkningsvekst og klimautfordringer gjør at det vil kunne bli en stor knapphet på mat i framtida, og det vil derfor være avgjørende å ta vare på matjorda.

Stortinget har med behandlingen av Meld St 9 (2011-2012) Om landbruks- og matpolitikken – *Velkommen til bords*, våren 2012, satt som mål at Norges landbaserte matproduksjon skal øke i takt med befolkningsveksten. Videre har en samlet næringskomité, inkludert representantene fra regjeringspartiene, uttalt følgende i sin behandling av statsbudsjettet 2014 (Innst. 8 S (2013-2014)): «Komiteen viser til at det er bred enighet om at norsk landbruk skal ha fokus på økt matproduksjon med intensjon om økt selvforsyning. Dette har blitt trukket frem av både den rødgrønne regjeringen og Solberg-regjeringen». Den samme komiteen gjentok målet om økt selvforsyning ved behandlingen av Venstres forslag til helhetlig jordvernplan (Innst. 149 S (2013-2014)).

Trøgstad Bondelag mener at Stortingets vedtatte mål om økt matproduksjon og selvforsyning må være utgangspunktet for arealplanen i Trøgstad kommune.

Tall fra Budsjettnemda for jordbruket viser en fem (5) prosent arealnedgang i perioden 2004-2013. Tre (3) prosent skyldes omlegging til digitale kart, mens de resterende to (2) prosentene skyldes både at små teiger og arealer med vanskelig arrondering har gått ut av

drift på grunn av effektivisering, og at jordbruksareal i sentrale områder er blitt omdisponert til andre formål. Arealet per innbygger er redusert gjennom hele perioden.

I perioden 2005-2010 (som er årene hvor kommunene har rapportert omdisponering i KOSTRA – KOrmmune SStat RApportering) er det omdisponert totalt 4307 daa dyrka og dyrkbar jord – hvorav ca. 1200 daa til bolig- og fritidsbebyggelse, ca. 1200 daa til næringsbygg og offentlige bygg, ca. 450 daa til samferdselsanlegg og ca. 600 daa til golfbaner. Øvrig (ca. 850 daa) er fordelt på annet landbruksområde, friområder m.m., annet spesialområde og skogplanting m.m.

Fra 1970 til 2010 har 26 060 daa dyrka og dyrkbar jord blitt omdisponert i Østfold, mens i perioden 1994 til 2010 er 359 daa jord blitt omdisponert i Trøgstad kommune.

Trøgstad Bondelag mener at jordvernet i Trøgstad må forsterkes ytterligere og tas hensyn til i arbeidet med arealplanen. Vi mener også at det er stor vilje til aktivt jordvern hos innbyggerne i jordbrukskommunen Trøgstad. Det tidligere målet om omdisponering av maksimalt 6000 daa dyrket mark per år skal reduseres til maksimalt 4000 daa per år innen 2020. Trøgstad Bondelag vil bemerke at dette reelt innebærer en betydelig innstramming av mulighetene for omdisponering av dyrka mark. Presset på dyrka areal rundt eksisterende sentra i Trøgstad dvs. Skjønhaug og Båstad, må reduseres ytterligere.

Med vennlig hilsen

Leder

Emil Kvernenes

Nestleder

Ole Kristian Tveten

Sekretær

Camilla Grefslı